

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDirektiv 2006/114/EF

2015/EØS/18/59

av 12. desember 2006

om villedende og sammenlignende reklame

(kodifisert utgave)(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 95,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽²⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Rådsdirektiv 84/450/EØF av 10. september 1984 om villedende og sammenlignende reklame⁽³⁾ er blitt betydelig endret flere ganger⁽⁴⁾. Av klarhetshensyn og av praktiske årsaker bør direktivet kodifiseres.
- 2) Det er store ulikheter mellom medlemsstatenes lovgivning på området villedende reklame. Fordi reklame når ut over den enkelte medlemsstats grenser, har den direkte innvirkning på det indre markedes virkemåte.
- 3) Villedende og ulovlig sammenlignede reklame kan føre til konkurransevridning i det indre marked.
- 4) Reklame, uansett om den fører til at det inngås en avtale eller ikke, påvirker den økonomiske situasjonen til forbrukere og næringsdrivende.
- 5) Ulikhetene mellom medlemsstatenes lovgivning når det gjelder reklame som er villedende for foretak, er til hinder for gjennomføringen av reklamekampanjer på tvers av nasjonale grenser og påvirker dermed det frie varebyttet og den frie bevegeligheten for tjenester.

- 6) Gjennomføringen av det indre marked betyr flere valgmuligheter. For at forbrukerne og de næringsdrivende skal kunne utnytte det indre marked på best mulig måte, og fordi reklame er et svært viktig middel for å skape reelle avsetningsmuligheter for alle varer og tjenester i hele Fellesskapet, bør de grunnleggende bestemmelsene som styrer den sammenlignende reklamens form og innhold, være ensartede, og betingelsene for bruk av sammenlignende reklame i medlemsstatene bør harmoniseres. Dersom disse vilkårene oppfylles, vil det bidra til at fortrinnene ved forskjellige sammenlignbare produkter kan påvises objektivt. Sammenlignende reklame kan også fremme konkurransen mellom vareleverandører og tjenesteytere, noe som er i forbrukernes interesse.
- 7) Det bør fastsettes objektive minstekriterier for å avgjøre om reklame er villedende.
- 8) Sammenlignende reklame kan være et legitimt middel til å opplyse forbrukerne om deres fordeler, dersom den sammenligner egenskaper som er konkrete, relevante, dokumenterbare og representative, og dersom reklamen ikke er villedende. Det er ønskelig å gi sammenlignende reklame en vid definisjon som kan omfatte alle former for sammenlignende reklame.
- 9) Det bør fastsettes på hvilke vilkår sammenlignende reklame er tillatt hva sammenligningen angår, for å fastslå hvilke former for sammenlignende reklame som kan føre til konkurransevridning, være til skade for konkurrentene og påvirke forbrukernes valg på en uheldig måte. Slike vilkår for tillatt reklame bør omfatte kriterier for en objektiv sammenligning av varers og tjenesters egenskaper.
- 10) De internasjonale opphavsrettskonvensjoner og de nasjonale bestemmelser om erstatningsansvar i og utenfor kontraktsforhold får anvendelse dersom det i sammenlignende reklame vises til eller gjengis resultater fra sammenlignende prøver utført av tredjemann.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 376 av 27.12.2006, s. 21, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 34/2010 av 12. mars 2010 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIX (Forbrukervern), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 30 av 10.6.2010, s. 37.

⁽¹⁾ Uttalelse av 26. oktober 2006 (ennå ikke offentliggjort i EUT).

⁽²⁾ Europaparlamentsuttalelse av 12. oktober 2006 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 30. november 2006.

⁽³⁾ EFT L 250 av 19.9.1984, s. 17. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/29/EF (EUT L 149 av 11.6.2005, s. 22).

⁽⁴⁾ Se vedlegg I del A.

- 11) Vilkårene for sammenlignende reklame bør være kumulative og oppfylles i sin helhet. I samsvar med traktaten er det opp til medlemsstatene å bestemme i hvilken form og med hvilke midler disse vilkårene skal gjennomføres, i den grad form og midler ikke allerede er fastlagt i dette direktiv.

- 12) I disse vilkårene bør det særlig tas hensyn til bestemmelsene som følger av rådsforordning (EF) nr. 510/2006 av 20. mars 2006 om vern av geografiske betegnelser og opprinnelsesbetegnelser for landbruksvarer og næringsmidler⁽¹⁾, særlig artikkel 13, og til andre fellesskapsbestemmelser fastsatt på landbruksområdet.
- 13) I henhold til artikkel 5 i første rådsdirektiv 89/104/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om varemerker⁽²⁾ skal innehaveren av et registrert varemerke ha en enerett som innebærer at vedkommende kan forby tredjemann å ta i bruk i næringsvirksomhet et tegn som er identisk med eller ligner varemerket, for identiske varer eller tjenester, eller eventuelt andre varer.
- 14) For å gjøre sammenlignende reklame effektiv kan det imidlertid være nødvendig å identifisere en konkurrents varer eller tjenester ved å vise til konkurrentens handelsnavn eller det varemerket vedkommende er innehaver av.
- 15) En slik bruk av en annens varemerke, handelsnavn eller andre kjennetegn innebærer ingen krenkelse av vedkommendes enerett dersom vilkårene fastsatt i dette direktiv er oppfylt, og dersom formålet utelukkende er å skjelve mellom dem og derved framheve forskjellene på en objektiv måte.
- 16) Personer eller organisasjoner som i henhold til nasjonal lovgivning anses å ha rettmessig interesse i saken, bør ha mulighet til å bringe saker mot villedende og ulovlig sammenlignende reklame inn for en rett eller en forvaltningsmyndighet med myndighet til å avgjøre klager eller innlede passende rettsforfølgning.
- 17) Domstolene eller forvaltningsmyndighetene bør ha myndighet til å påby eller oppnå at den villedende eller ulovlige sammenlignende reklamen bringes til opphør. I visse tilfeller kan det være ønskelig å forby villedende og ulovlig sammenlignende reklame allerede før den når ut til offentligheten. Dette innebærer imidlertid på ingen måte at medlemsstatene skal være forpliktet til å innføre regler med krav om systematisk, forutgående kontroll av reklame.
- 18) Frivillig kontroll utøvd av uavhengige organer for å fjerne villedende eller ulovlig sammenlignende reklame kan forhindre at saker framlegges til administrativ eller rettslig behandling, og bør derfor oppmuntres.
- 19) Selv om bevisbyrden avgjøres etter nasjonal lovgivning, bør domstoler og forvaltningsmyndigheter kunne kreve at næringsdrivende framlegger bevis for at deres faktapåstander er korrekte.
- 20) Regulering av sammenlignende reklame er nødvendig for at det indre marked skal kunne virke på en tilfredsstillende måte. Det er derfor påkrevd med tiltak på fellesskapsplan. Vedtakelse av et direktiv er den mest hensiktsmessige framgangsmåten, ettersom det fastsetter ensartede generelle prinsipper, men overlater til medlemsstatene å velge den best egnede form og metode for å nå disse målene. Dette er i samsvar med nærhetsprinsippet.
- 21) Dette direktiv bør ikke berøre medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristene for innarbeiding i nasjonal lovgivning og anvendelse av direktivene oppført i vedlegg I del B —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Formålet med dette direktiv er å verne næringsdrivende mot villedende reklame og de urimelige følger av slik reklame, og å fastsette på hvilke vilkår sammenlignende reklame er tillatt.

Artikkel 2

I dette direktiv menes med:

- a) «reklame» enhver form for framstilling i forbindelse med forretnings-, industri-, håndverks- eller yrkesvirksomhet, for å fremme levering av varer eller tjenester, herunder fast eiendom, rettigheter og forpliktelser,
- b) «villedende reklame» enhver reklame som på noen måte, herunder ved sin utforming, forleder eller er egnet til å forlede de personer den er rettet mot eller når fram til, og som på grunn av sine villedende egenskaper kan antas å påvirke deres økonomiske atferd, eller som av nevnte årsaker skader eller er egnet til å skade en konkurrent,
- c) «sammenlignende reklame» enhver reklame som direkte eller indirekte viser til en konkurrent eller til varer eller tjenester som tilbys av en konkurrent,
- d) «næringsdrivende» enhver fysisk eller juridisk person som opptrer for formål som gjelder vedkommendes forretnings-, industri-, håndverks- eller yrkesvirksomhet, og enhver som opptrer i vedkommendes navn eller på vedkommendes vegne,

⁽¹⁾ EUT L 93 av 31.3.2006, s. 12.

⁽²⁾ EFT L 40 av 11.2.1989, s. 1. Direktivet endret ved vedtak 92/10/EØF (EFT L 6 av 11.1.1992, s. 35).

e) «ansvarlig for atferdsregler» enhver enhet, herunder en næringsdrivende eller en gruppe av næringsdrivende, som er ansvarlig for utforming og ajourføring av atferdsregler og/eller for å føre tilsyn med at reglene overholdes av dem som har forpliktet seg til å følge dem.

Artikkel 3

For å avgjøre om en reklame er villedende, skal det tas hensyn til samtlige innslag i den og særlig til opplysninger om:

- a) varenes eller tjenestenes egenskaper, for eksempel deres tilgjengelighet, egenart, utførelse og sammensetning, metode og dato for produksjon eller levering, egnethet for et formål, bruk, mengde, spesifikasjoner, geografisk eller kommersiell opprinnelse eller resultater som kan forventes ved bruk av dem, eller resultater av og vesentlige kjennetegn ved forsøk eller kontroller som er utført på varene eller tjenestene,
- b) prisen eller framgangsmåten for å beregne prisen, samt de vilkår som varene leveres på eller tjenestene ytes på,
- c) annonsørens art, egenskaper og rettigheter, for eksempel vedkommendes identitet og formue, kvalifikasjoner, industrielle rettigheter, kommersielle rettigheter eller immaterialrettigheter eller priser og utmerkelse vedkommende er blitt tildelt.

Artikkel 4

Sammenlignende reklame skal hva sammenligningen angår, være tillatt dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a) reklamen er ikke villedende i henhold til artikkel 2 bokstav b), artikkel 3 og artikkel 8 nr. 1 i dette direktiv eller artikkel 6 og 7 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/29/EF av 11. mai 2005 om foretaks urimelige handelspraksis overfor forbrukere i det indre marked («direktivet om urimelig handelspraksis»)(¹),
- b) den sammenligner varer eller tjenester som dekker samme behov eller er beregnet på samme formål,
- c) den sammenligner objektivt én eller flere egenskaper ved disse varene og tjenestene som er konkrete, relevante, dokumenterbare og representative, herunder prisen,
- d) den bringer ikke i vanry eller taler nedsettende om en konkurrents varemerker, handelsnavn, andre kjennetegn, varer, tjenester, virksomhet eller situasjon,
- e) for varer med opprinnelsesbetegnelse gjelder den i hvert enkelt tilfelle varer med samme betegnelse,

f) den drar ikke urimelig fordel av den anseelsen som er knyttet til en konkurrents varemerker, handelsnavn eller andre kjennetegn, eller av konkurrerende varers opprinnelsesbetegnelse,

g) den framstiller ikke varer eller tjenester som en etterligning eller kopi av varer eller tjenester med et beskyttet varemerke eller handelsnavn,

h) den forårsaker ikke forveksling blant næringsdrivende, mellom annonsøren og en konkurrent eller mellom annonsørens og en konkurrents varemerker, handelsnavn, andre kjennetegn, varer eller tjenester.

Artikkel 5

1. Medlemsstatene skal, til gagn for næringsdrivende og konkurrenter, sørge for at det finnes effektive og tilstrekkelige midler til å bekjempe villedende reklame og sikre at bestemmelsene om sammenlignende reklame overholdes.

Slike midler skal omfatte lovbestemmelser der det er fastsatt at personer eller organisasjoner som i henhold til nasjonal lovgivning har rettmessig interesse i å bekjempe villedende reklame eller regulere sammenlignende reklame, kan

a) ta rettslige skritt mot slik reklame,

eller

b) bringe slik reklame inn for en forvaltningsmyndighet som har myndighet til å avgjøre klager eller innlede passende rettsforfølgning.

2. Den enkelte medlemsstat avgjør selv hvilke av disse midlene som er nevnt i nr. 1 annet ledd, som skal stå til rådighet, og om domstolene eller forvaltningsmyndighetene skal kunne kreve at saken først skal prøves ved en annen etablert klageinstans, herunder de som er nevnt i artikkel 6.

Den enkelte medlemsstat kan avgjøre:

a) om disse rettsmidlene hver for seg eller samlet kan rettes mot et antall næringsdrivende fra samme økonomiske sektor,

og

b) om disse rettsmidlene kan rettes mot en ansvarlig for atferdsregler dersom relevant regel bidrar til at de lovfestede krav ikke oppfylles.

(¹) EUT L 149 av 11.6.2005, s. 22.

3. I henhold til bestemmelsene som er nevnt i nr. 1 og 2, skal medlemsstatene, dersom de anser slike tiltak som nødvendige ut fra hensynet til alle berørte interesser, særlig allmennhetens interesse, gi domstolene og forvaltningsmyndighetene myndighet til:

- a) å påby opphør av villedende reklame eller ulovlig sammenlignende reklame, eller å innlede rettsforfølgning for å få påbudt opphør av slik reklame,

eller

- b) dersom den villedende reklamen eller ulovlige sammenlignende reklamen ennå ikke er offentliggjort, men offentligjøringen er nær forestående, å nedlegge forbud mot offentligjøring eller å innlede rettsforfølgning med sikte på å få nedlagt forbud mot slik offentligjøring.

Første ledd får anvendelse selv om det ikke foreligger bevis for faktisk tap eller skade, og selv om det ikke kan bevises forsett eller uaktsomhet hos annonsøren.

Medlemsstatene skal også bestemme at tiltakene nevnt i første ledd kan treffes ved en hurtig framgangsmåte der avgjørelsen enten er midlertidig eller endelig, etter medlemsstatenes eget skjønn.

4. Medlemsstatene kan, med sikte på å hindre følger virkninger av villedende reklame eller ulovlig sammenlignende reklame som er påbudt opphørt ved en endelig avgjørelse, gi domstolene eller forvaltningsmyndighetene myndighet til:

- a) å kreve offentligjøring av avgjørelsen i sin helhet eller i utdrag og i en form som de anser som egnet,

- b) dessuten å kreve at det offentligjøres en beriktigelse.

5. Forvaltningsmyndighetene nevnt i nr. 1 annet ledd bokstav b) skal:

- a) være sammensatt på en slik måte at det ikke oppstår tvil om deres upartiskhet,

- b) når de avgjør klager, ha nødvendig myndighet til effektivt å kunne overvåke og gjennomføre overholdelse av de vedtak de har gjort,

- c) som hovedregel begrunne sine vedtak.

6. Når den myndigheten som er nevnt i nr. 3 og 4, utelukkende utøves av en forvaltningsmyndighet, skal den alltid begrunne sine vedtak. I slike tilfeller skal det vedtas framgangsmåter der forvaltningsmyndighetens urettmessige eller urimelige utøvelse av myndighet eller unnløstelse av å utøve slik myndighet kan påklages.

Artikkel 6

Dette direktiv utelukker ikke at uavhengige organer fører frivillig kontroll, som medlemsstatene kan oppmuntre til, med villedende eller sammenlignende reklame, og at personer og organisasjoner nevnt i artikkel 5 nr. 1 annet ledd kan bringe saken inn for slike organer, forutsatt at klagebehandlingen ved disse organene kommer i tillegg til den rettslige eller administrative behandling som er nevnt i samme artikkel.

Artikkel 7

Medlemsstatene skal, ved den rettslige eller administrative behandlingen nevnt i artikkel 5, gi domstoler eller forvaltningsmyndigheter myndighet til:

- a) å kreve at annonsøren framlegger beviser for at faktapåstandene som reklamen inneholder, er riktige, dersom et slikt krav, idet det tas hensyn til de rettmessige interessene til annonsøren og andre parter i saken, synes hensiktsmessig på grunnlag av omstendighetene i det aktuelle tilfellet, og, for sammenlignende reklame, å kreve at annonsøren framlegger slike beviser innen kort tid,

og

- b) å anse faktapåstander som uriktige dersom dokumentasjonen som kreves i henhold til bokstav a), ikke framlegges eller anses som utilstrekkelig av domstolen eller forvaltningsmyndigheten.

Artikkel 8

1. Dette direktiv er ikke til hinder for at medlemsstatene kan opprettholde eller vedta bestemmelser om villedende reklame med henblikk på å sikre et mer omfattende vern av næringsdrivende og konkurrenter.

Første ledd får ikke anvendelse på sammenlignende reklame hva sammenligningen angår.

2. Bestemmelsene i dette direktiv får anvendelse med forbehold for fellesskapsbestemmelser om reklame for bestemte produkter og/eller tjenester eller restriksjoner på eller forbud mot reklame i visse medier.

3. Bestemmelsene om sammenlignende reklame i dette direktiv skal ikke forplikte medlemsstater som i samsvar med traktatens bestemmelser opprettholder eller innfører forbud mot reklame for visse varer eller tjenester, enten forbudene pålegges direkte eller av et organ eller en organisasjon som i henhold til vedkommende medlemsstats lovgivning har ansvaret for å regulere utøvelsen av forretnings-, industri-, håndverks- eller yrkesvirksomhet, til å tillate sammenlignende reklame for disse varene eller tjenestene. Dersom slike forbud er begrenset til visse medier, får dette direktiv anvendelse på de medier som ikke er omfattet av forbudene.

4. Ingen bestemmelser i dette direktiv skal være til hinder for at medlemsstatene i samsvar med traktatens bestemmelser opprettholder eller innfører forbud mot eller restriksjoner på bruken av sammenlignende reklame for tjenester i forbindelse med frie yrker, enten forbudene eller restriksjonene pålegges direkte eller av et organ eller en organisasjon som i henhold til vedkommende medlemsstats lovgivning har ansvaret for å regulere utøvelsen av et fritt yrke.

Artikkel 9

Medlemsstatene skal oversende Kommissjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som blir vedtatt på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 10

Direktiv 84/450/EØF oppheves uten at dette berører medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristene for innarbeiding i nasjonal lovgivning og anvendelse av direktivene oppført i vedlegg I del B.

Henvisninger til det opphevede direktiv skal forstås som henvisninger til dette direktiv og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg II.

Artikkel 11

Dette direktiv trer i kraft 12. desember 2007.

Artikkel 12

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg, 12. desember 2006.

For Europaparlamentet

J. BORRELL FONTELLES

President

For Rådet

M. PEKKARINEN

Formann

VEDLEGG I

DEL A

Opphevet direktiv med endringer

Rådsdirektiv 84/450/EØF

(EFT L 250 av 19.9.1984, s. 17)

Europaparlaments- og rådsdirektiv 97/55/EF

(EFT L 290 av 23.10.1997, s. 18)

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/29/EF bare artikkel 14

(EUT L 149 av 11.6.2005, s. 22)

DEL B

Liste over frister for innarbeiding i nasjonal lovgivning og anvendelse

(nevnt i artikkel 10)

Direktiv	Frist for innarbeiding	Anvendelsesdato
84/450/EØF	1. oktober 1986	—
97/55/EF	23. april 2000	—
2005/29/EF	12. juni 2007	12. desember 2007

VEDLEGG II

SAMMENLIGNINGSTABELL

Direktiv 84/450/EØF	Dette direktiv
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2 innledende tekst	Artikkel 2 innledende tekst
Artikkel 2 nr. 1	Artikkel 2 bokstav a)
Artikkel 2 nr. 2	Artikkel 2 bokstav b)
Artikkel 2 nr. 2a	Artikkel 2 bokstav c)
Artikkel 2 nr. 3	Artikkel 2 bokstav d)
Artikkel 2 nr. 4	Artikkel 2 bokstav e)
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikkel 3a nr. 1	Artikkel 4
Artikkel 4 nr. 1 første ledd første punktum	Artikkel 5 nr. 1 første ledd
Artikkel 4 nr. 1 første ledd annet punktum	Artikkel 5 nr. 1 annet ledd
Artikkel 4 nr. 1 annet ledd	Artikkel 5 nr. 2 første ledd
Artikkel 4 nr. 1 tredje ledd	Artikkel 5 nr. 2 annet ledd
Artikkel 4 nr. 2 første ledd innledende tekst	Artikkel 5 nr. 3 første ledd innledende tekst
Artikkel 4 nr. 2 første ledd første strekpunkt	Artikkel 5 nr. 3 første ledd bokstav a)
Artikkel 4 nr. 2 første ledd annet strekpunkt	Artikkel 5 nr. 3 første ledd bokstav b)
Artikkel 4 nr. 2 første ledd avsluttende tekst	Artikkel 5 nr. 3 annet ledd
Artikkel 4 nr. 2 annet ledd innledende tekst	Artikkel 5 nr. 3 tredje ledd
Artikkel 4 nr. 2 annet ledd første strekpunkt	Artikkel 5 nr. 3 tredje ledd
Artikkel 4 nr. 2 annet ledd annet strekpunkt	Artikkel 5 nr. 3 tredje ledd
Artikkel 4 nr. 2 annet ledd avsluttende tekst	Artikkel 5 nr. 3 tredje ledd
Artikkel 4 nr. 2 tredje ledd innledende tekst	Artikkel 5 nr. 4 innledende tekst
Artikkel 4 nr. 2 tredje ledd første strekpunkt	Artikkel 5 nr. 4 bokstav a)
Artikkel 4 nr. 2 tredje ledd annet strekpunkt	Artikkel 5 nr. 4 bokstav b)
Artikkel 4 nr. 3 første ledd	Artikkel 5 nr. 5
Artikkel 4 nr. 3 annet ledd	Artikkel 5 nr. 6
Artikkel 5	Artikkel 6
Artikkel 6	Artikkel 7
Artikkel 7 nr. 1	Artikkel 8 nr. 1 første ledd
Artikkel 7 nr. 2	Artikkel 8 nr. 1 annet ledd
Artikkel 7 nr. 3	Artikkel 8 nr. 2
Artikkel 7 nr. 4	Artikkel 8 nr. 3
Artikkel 7 nr. 5	Artikkel 8 nr. 4
Artikkel 8 første ledd	—
Artikkel 8 annet ledd	Artikkel 9
—	Artikkel 10
—	Artikkel 11
Artikkel 9	Artikkel 12
—	Vedlegg I
—	Vedlegg II